

Sygn. akt I C 1701/13

WYROK CZĘŚCIOWY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2014 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Joanna Dalba

Protokolant: Justyna Tkaczuk

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2014 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. B. (1)

przeciwko Polskiemu (...) w W., E. L., J. L., W. B., M. B. (2)

o zapłatę

1. **oddala powództwo w stosunku do pozwanego Polskiego (...) w W.;**

2. **zasądza od powoda M. B. (1) na rzecz pozwanego Polskiego (...) w W. kwotę 1.234,- zł (jeden tysiąc dwieście trzydzieści cztery złote) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt I C 1701/13

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu z dnia 28 czerwca 2013 r. M. B. (1) wniósł o zasądzenie:

- od pozwanego Polskiego (...) z siedzibą w W. kwoty 9.800 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, na którą składają się kwota 8.000 złotych tytułem zadośćuczynienia i kwota 1.800 złotych tytułem odszkodowania;
- od pozwanego E. L., J. L., W. B. i M. B. (2) kwoty po 1.500 zł na rzecz Stowarzyszenia Hospicjum im. (...) w S. tytułem odpowiedniej sumy na wskazany cel społeczny.

W uzasadnieniu powód podniósł, że na podstawie orzeczeń sądów łowieckich został bezpodstawnie wykluczony z Polskiego (...) z siedzibą w W. z dniem 16 grudnia 2010 roku. Powód wskazał, iż Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 23 maja 2012 roku w sprawie I C 197/11 ustalił, że pomiędzy M. B. (1) a Polskim (...) istnieje stosunek członkostwa pomimo jego wykluczenia z Polskiego (...), zaś Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację Polskiego (...) od wymienionego orzeczenia. Powód zaznaczył, że jego zdaniem w wyniku prowadzonego postępowania dyscyplinarnego i wydania wyroków sądów łowieckich doszło do naruszenia jego szeregu dóbr osobistych poprzez:

- pozbawienie możliwości realizacji swojej pasji, tj. uprawiania myślistwa i kultywowania tradycji łowieckiej od 16 grudnia 2010 r. do 22 maja 2013 r., przez co jednocześnie nastąpiło ograniczenie konstytucyjnych swobód

obywatelskich i osobistych powoda jako prawa do zrzeszania się i decydowania o swoim życiu osobistym oraz korzystania ze środowiska przyrodniczego;

2. naruszenie czci i godności powoda, w tym poniżenie jego osoby w środowisku myśliwskim poprzez bezpodstawne wykluczenie ze związku i oskarżenie oraz skazanie za czyny, których nie popełnił;

3. pogorszenie stanu zdrowia powoda na skutek prowadzonego postępowania dyscyplinarnego i wykluczenia go z zrzeszenia; (**pozew z załącznikami – k. 2-36, uzupełnienie pozwu k.38**).

Postanowieniem z dnia 15 października 2013 roku Referendarz Sądowy Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia zwolnił powoda od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych (**postanowienie - k.41**).

W odpowiedzi na pozew pozwany Polski Związek Łowiecki w W. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego (**odpowiedź k. 69-71**).

Pozwany wskazał, że Polski Związek Łowiecki jest zrzeszeniem, które działa na podstawie ustawy Prawo Łowieckie oraz opartego na niej statutu. Określone są w nich zasady nabywania oraz utraty członkostwa w zrzeszeniu. Stosownie do zawartych w wymienionych aktach postanowień organy statutowe mają prawo i obowiązek podejmować działania w tym wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, a po jego zakończeniu zastosować przewidziane sankcje.

Jednocześnie pozwany Polski (...) wskazał, że Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. I C 197/11 ustalając istnienie stosunku członkostwa pomiędzy M. B. (1) a pozwanym, wskazał, że przyczyną takiego rozstrzygnięcia były błędy proceduralne we wznowieniu postępowania przed Okręgowym Sądem Łowieckim, nie zajmując się kwestią oceny zarzutów wobec M. B. (1).

Wobec zgromadzenia dostatecznej ilości materiału dowodowego dotyczącego roszczeń z tytułu naruszenia dóbr osobistych powoda wobec Polskiego Związku Łowieckiego, Sąd w niniejszej sprawie wydał wyrok częściowy. Nadto Sąd miał na względzie odmienność podstawy faktycznej co do tego pozwanego a co do pozostałych pozwanych – osób fizycznych. (por. art. 317 kpc)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. B. (1) jest członkiem Polskiego (...). (bezsporne)

Na skutek pisemnego zawiadomienia z dnia 16 grudnia 2008 roku zostało wszczęte przez Okręgowego Rzecznika Dyscyplinarnego Polskiego (...) w S. postępowanie dyscyplinarne przeciwko M. B. (3), w wyniku którego powód został oskarżony o przewinienia łowieckie, nieetyczne zachowanie wobec kolegów koła (...) w B., pomówienie ich o kłusownictwo, zniszczenie dwóch ksiąg ewidencji, urządzanie nęcisk dla dzików w uprawach polnych. (**bezsporne, akta sprawy (...) Sk 1/09, k.29-31 tom I**).

Orzeczeniem Okręgowego Sądu Łowieckiego w S. z dnia 29 kwietnia 2009 roku powód został uniewinniony od zarzucanych mu czynów. (**bezsporne, akta sprawy (...) Sk 1/09, k.120-122 tom I**).

Na skutek wznowienia postępowania Okręgowy Sąd Łowiecki Polskiego (...) w S. ponownie rozpoznał sprawę i orzeczeniem z dnia 2 czerwca 2010 r. uniewinnił M. B. (1) od zarzucanego mu czynu urządzania nęcisk dla dzików uprawnych oraz uznał M. B. (1) za winnego pozostałym zarzucanych mu przewinień łowieckich orzekając karę łączną wykluczenia z zrzeszenia Polskiego(...). Główny Sąd Łowiecki w W. wyrokiem z dnia 16 grudnia 2010 roku utrzymał w mocy wymienione orzeczenie. (**bezsporne, akta sprawy (...), k. 75-78 tom IV**)

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2010 r. Główny Sąd Łowiecki rozpoznał sprawę obwinionego na skutek odwołania jego obrońcy i utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie. (bezsporne, **sprawy GŚŁ 28/2010, k. 109-117, tom IV**)

Wyrokiem z dnia 23 maja 2012 roku Sąd Okręgowy w Warszawie ustalił, że pomiędzy M. B. (1) a Polskim (...) w W. istnieje członkostwo pomimo wykluczenia M. B. (1) z Polskiego (...) w W. na skutek wyroku Głównego Sądu

Łowieckiego w W. z dnia 16 grudnia 2010 roku utrzymującego w mocy wyrok Okręgowego Sądu Łowieckiego w S. z dnia 2 czerwca 2010 roku. **(bezsporne, akta o sygn. I C 197/11 -k.282)**. Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wskazał, że nie zaistniały przesłanki wznowienia postępowania. Zatem nie istniała prawna możliwość ukarania powoda za przewinienia łowieckie. Sąd też wskazał w uzasadnieniu, iż niezasadne było wznowienie postępowania w oparciu o § 68 Regulaminu, a konsekwencją tego było uznanie, iż ponowne roztrząsanie winy M. B. (1) nie znajdowało umocowania w tym Regulaminie. Zatem nie mogło dojść do wydania orzeczenia wykluczającego powoda z szeregów Polskiego(...). Uchybienia te dawały podstawę do uwzględnienia żądania powoda na podstawie art. 33 pkt. 6 ustawy Prawo łowieckie.

Wyrokiem z 14 marca 2013 roku w sprawie I ACa 1098/12 oddalił apelacje Polskiego(...) od ww. wyroku Sądu Okręgowego **(bezsporne, akta o sygn. I C 197/11 -k.321)**.

W okresie od dnia 16 grudnia 2010 roku do dnia 14 marca 2013 roku w związku z wkreśleniem z koła łowieckiego M. B. (1) nie posiadał upoważnienia do polowania i nie miał możliwości wykonywać czynności składających się na polowanie (m.in. tropienie, strzelanie z myśliwskiej broni palnej, legalnego pozyskiwania zwierzyny) **(bezsporne)**.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie całokształtu niezbędnego dla rozstrzygnięcia materiału dowodowego w postaci dołączonych akt sprawy I C197/11 Sądu Okręgowego w Warszawie, akt I Ds. 224/10 Prokuratury Rejonowej w Skierniewicach, akt sprawy dyscyplinarnej Okręgowego Sądu Łowieckiego w S. O. Sk 1/09). Żadna ze stron nie kwestionowała prawdziwości wyżej wymienionych dokumentów. Brak jest również jakichkolwiek przesłanek, aby uznać powyższe dowody za niewiarygodne.

Dowodom powyższym Sąd dał wiarę uznając je za w pełni wystarczające do rozstrzygnięcia powyższej sprawy.

Sąd oddalił wnioski dowodowe powoda o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków K. C., S. D., S. S., M. B. (4) na okoliczność określenia skutków wykluczenia powoda z Polskiego (...) i pozbawienia możliwości wykonywania polowań oraz naruszenia dóbr osobistych powoda przez wymienionego pozwanego, jako irrelevantne dla rozstrzygnięcia sprawy z powodów wskazanych poniżej w rozważaniach.

Sąd oddalił wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu kardiologii na okoliczność określenia stanu zdrowia powoda oraz wpływu wykluczenia powoda z Polskiego (...) na stan zdrowia jako irrelevantne dla rozstrzygnięcia sprawy z powodów wskazanych poniżej w rozważaniach.

Podobnie Sąd oddalił wniosek powoda o przesłuchanie w charakterze strony na okoliczności dotyczące naruszenia jego dóbr przez pozwanego Polski (...), jako irrelevantne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył co następuje:

W ocenie Sądu powództwo M. B. (1) w stosunku do pozwanego Polskiego (...) nie zasługuje na uwzględnienie.

Powód domagał się odszkodowania w wysokości 1.800 złotych oraz zadośćuczynienia w wysokości 8.000 złotych tytułem naruszenia dóbr osobistych poprzez pozwanego wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Zgodnie z brzmieniem art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, w szczególności zdrowie, wolność, część, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska pozostają pod ochroną prawa cywilnego. W myśl art. 24 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostało naruszone może żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia usunęła skutki takiego naruszenia, jak również domagać się na podstawie przepisów k.c. zadośćuczynienia pieniężnego. Zgodnie z przepisem art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego Sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Warunkami odpowiedzialności naruszającego dobro osobiste w myśl zasad ogólnych jest bezprawność działania oraz wina.

Jak słusznie zauważył Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 października 1989 roku w sprawie o sygn. II CR 419/09 z treści art. 24 § 1 k.c. wynika konieczność bezprawności działania: „Za bezprawne uważa się działanie naruszające dobro osobiste, jeżeli nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności, usprawiedliwiających takie działanie; do okoliczności wyłączających bezprawność naruszenia dóbr osobistych na ogół zalicza się: 1) działanie w ramach porządku prawnego, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy prawa, 2) wykazywanie prawa podmiotowego, 3) zgodę pokrzywdzonego (ale z zastrzeżeniem uchylecia jej skuteczności w niektórych przypadkach) oraz 4) działania w ochronie uzasadnionego interesu.”

W ocenie Sądu zachowanie pozwanego Polskiego (...) nie było zarówno bezprawne jak i zawinione. Pozwany był nie tylko uprawniony, ale zobowiązany działając w granicach swoich uprawnień do skreślenia z listy członków powoda zgodnie z wiążącym orzeczeniem sądu dyscyplinarnego II instancji. Zapadłe orzeczenie związek winien był wykonać.

Wskazać należy, że dobrowolne nawiązanie stosunku członkostwa w zrzeszeniu (jakim jest Polski (...)), na zasadach określonych w jego statusie stanowi poddanie się obowiązującego w nim statutu, tym samym kompetencjom statutowym organów, a utrata członkostwa przez skreślenie z listy członków koła (nawet niezawiniona) nie może być rozpatrywana jako naruszenie dóbr osobistych i nie podlega ochronie z art. 24 § 1 k.c.

Na uwagę zasługuje fakt, że w tym aspekcie w tożsamej sprawie wypowiedział się już Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 lutego 1998 roku w sprawie III CKN 355/07 wskazując, że: „Nie stanowi bezprawnego naruszenia dóbr osobistych członka koła łowieckiego skreślenie go z listy członków uchwałą uprawnionego organu statutowego, także w razie zmiany tej decyzji przez organ nadrzędny.”

W wymienionym wyroku Sąd jednoznacznie zauważył, że: (...) „Intencją powoda było przeniesienie na drogę procesu cywilnego oceny prawidłowości postępowania władz Koła Łowieckiego, jako przesłanki przyznania mu odszkodowania. Powód - jak trafnie przyjęły sądy obu instancji - korzystając ze swoich statutowych uprawnień poddał ocenie właściwych organów zasadność podjętej w stosunku do niego uchwały. Ostatecznie utrzymała się decyzja Zarządu Wojewódzkiego Polskiego(...) oparta na uznaniu, że podjęte wobec powoda sankcje są - gdy się uwzględni wieloletni staż członkowski powoda, jego wiek i pełnione funkcje - zbyt daleko idące.

Właściwe statutowe organy, a także właściwy Minister, w trybie sprawowanego nadzoru, działały w granicach swoich uprawnień. Jeśli więc nawet doszło przy tym - w ramach rzeczowej i znajdującej podstawę w statucie potrzeby - do ujemnej oceny postępowania powoda, jako członka Koła, to wbrew stanowisku powoda nie była to ocena bezprawnie naruszająca jego dobra osobiste (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 1997 r. II CKN 285/97, nie publ.). Powód, decydując się na członkostwo w określonej organizacji, poddał się bowiem przepisom obowiązującego w niej statutu, a tym samym kompetencjom statutowych organów do dokonywania takiej oceny. Powód sięgnął również skutecznie po środki ustawowo przewidzianego nadzoru władzy wykonawczej, a zatem brak jest jakichkolwiek podstaw, by wykorzystując drogę sądową poszukiwał dalej idącej ingerencji władzy sądowniczej w działanie samorządnej organizacji.

Sąd Apelacyjny trafnie również ocenił, że pomijając nawet możliwość zaliczenia prawa do zrzeszania się do kategorii dóbr osobistych, chronionych normami prawa cywilnego, wydawanie decyzji w kwestii członkostwa w jakiegokolwiek organizacji przez jej statutowe organy nie może być uznane za naruszenie dóbr osobistych. W przeciwnym razie - istotnie - władze te nie mogłyby samorządnie spełniać swoich statutowych czy regulaminowych obowiązków.

Prowadzi to do sformułowania tezy, że skorygowanie przez uprawniony do tego statutowy organ pierwotnej decyzji w przedmiocie członkostwa w organizacji nie może prowadzić do uznania, że naruszyła ona w sposób bezprawny dobra osobiste.”

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela poglądy wyrażone w powyższym wyroku. W ocenie Sądu mając na uwadze, że powód swoje roszczenie względem pozwanego Polskiego (...) oparł jedynie o bezprawność pozbawienia członkostwa jego roszczenie podlegało w tym zakresie oddaleniu. (por. pkt. 1 wyroku)

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął w punkcie 2 wyroku zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 K.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Z uwagi na powyższe powód obowiązany jest zwrócić pozwanemu koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw, w skład których wchodzi: wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 1.200,- złotych (§ 6 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu) oraz opłata skarbową od dwóch pełnomocnictw w wysokości 34 złotych (2x 17 złotych). (por. pkt. 2 wyroku)

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda.

Dnia 15.10.2014 r.